

Djelatnici Centra za istraživanje mora Instituta Ruđer Bošković u Rovinju potvrdili su prisustvo **zooplanktona** iz reda **Radiolaria**, **zrakaša** na području sjevernog Jadrana.

Zadnje uzorkovanje mora koje su proveli u sklopu redovitog praćenja provedeno je 21.07.2021. kada je u mrežnim uzorcima utvrđeno prisustvo velikog broja jedinki zrakaša.

Zrakaši - *Radiolaria* su red morskih planktonskih praživotinja. Zrakaši su u prosjeku veličine 0,15 mm (od 100 µm do 2 mm). Nastanjuju uglavnom topla mora gdje su sastavni dio zooplanktona.

Moguće ih je naći od površine do dubina od 5000 m. Vrlo raširena vrsta je *Acanthometron elasticum*. U Jadranu je česta tzv. morska hladetina (*Thalassicola pelagica*).

Većina zrakaša ima pravilnu skeletnu kućicu raznolikih, najčešće kuglastih i kacicasto-zvonolikih oblika, od amorfne silicijeva dioksida ($\text{SiO}_2 \cdot n\text{H}_2\text{O}$) ili od stroncijeva sulfata. U mnogih se po površini tijela pojavljuju zrakasto (otuda ime) poredane silicijske iglice, a u nekih kroz rupičastu ljusku prolaze pseudopodiji. Taloženjem skeleta zrakaša nastaje radiolarijski mulj i litificirane stijene radiolarite (npr. 360 m visok masiv na Barbadosu).

Njihovo prisustvo u ovo doba godine je uobičajeno. Više ih je nego prijašnjih godina, što se može povezati s činjenicom da je ovo prva godina u kojoj se brojni kupači, diljem PGŽ-a, žale na senzacije peckanja dok se nalaze u moru. Kupanjem u moru kupači osjećaju peckanje. Po izlasku iz mora, trljanje ručnikom, može pojačati osjet peckanja. No, nakon tuširanja ili spontanog sušenja peckanje prestaje. Na koži kupača ne ostaje vidljiva iritaciju (u obliku osipa ili sl.).

Peckanje je rezultat mehaničke iritacije kože obzirom na skelet zrakaša.

Dosadašnja istraživanja **nisu pokazala** štetni utjecaj zrakaša na zdravlje kupača.

Doc.dr.sc. Arijana Cenov, dipl.sanit.ing.

Mr.Dobrica Rončević, dr.med. spec.epidemiologije i subspecijalist zdrav.ekologije